

פרוטוקול מס' 274

מישיבת ועדת הכספים
יום שני, י"ד בסיון התשנ"ח (8 ביוני 1998), שעה 10:00

נכחו:

חברי הוועדה: אברהם רביץ - היו"ר

ניסים דהן
מיכאל נודלמן
אופיר פינס-פז
אברהם שוחט
שלום שמחון

מ"מ: סופה לנדבר

מוזמנים:

ישעיהו בן-יהונתן - המכס ומע"מ, משרד האוצר
חיים יפה - סמנכ"ל המכס ומע"מ, משרד האוצר
שי ברגר, הראל בלינדה, גולן חקק - משרד האוצר
גלוריה וייסמן, יעל אחי-לאה - משרד המשפטים
שבתאי נחמני - משרד ראש הממשלה
חנן שרייטר, שלומי בניזרי, יוסף צדיק, עדי יעקבי-התאחדות הקבלנים
גיא נוימן - "נוימן תעשיות" לשכת המסחר
אנדריי ויידה - חוד פלדות
צבי שטיין, אמיר נתנאל, פנחס לבקוביץ - יהודה פלדות

יועצת משפטית: אנה שניידר

מזכיר הוועדה: איור קרשנר

קצרנית: סיגל גורדון

סדר-היום:

1. הצעות לסדר היום.
2. צווי תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין (תיקונים מס' 21, 22), התשנ"ח-1998 (מוטות ברזל ורשתות ברזל).
3. חוק מע"מ (תיקון - החמרת הענישה) (אופיר פינס-פז).
4. שינויים בתקציב לשנת 1998.

הצעות לסדר היום

היו"ר אברהם רביץ:

אני מתכבד לפתוח את ישיבת הוועדה. חבר הכנסת פינס ביקש הצעה לסדר היום.

אופיר פינס-פז:

אדוני, אני רוצה להזכיר לך את נושא מס רכוש, נתת לממשלה אורכה של שבועיים.

היו"ר אברהם רביץ:

ביום שלישי בשבוע הבא יתקיים דיון עם שר האוצר בנושא חוק מס רכוש.

אופיר פינס-פז:

נושא שני, תקציב "הלובי החברתי". חבר הכנסת שוחט התחיל בזה והדבר נמשך, ועדת הכספים קיבלה על עצמה אחריות בתיאום עם משרד האוצר, לתקצב מסגרת תקציב לארגוני רווחה, בלועזית זה נקרא הלובי החברתי. שמעתי שהשנה שר האוצר מתנגד לענין והוא מעכב זאת. אם הוא היה מודיע מראש לפני הכנת התקציב, שהסדר הזה בטל ומבוטל, יכול להיות שהיינו מתעקשים יותר ברמת הכנת התקציב. השאלה, איפה הדברים עומדים?

היו"ר אברהם רביץ:

שר האוצר לא אוהב זאת ברמה העקרונית. אני מניח ששום שר אוצר לא אהב זאת.

אברהם שוחט:

זה לא ענין פוליטי.

היו"ר אברהם רביץ:

שר האוצר אמר לי, תנסו אותי, אני אגרום לכך שהמשרדים ישלמו זאת. השבוע אמורה להיות פגישת עבודה על מנת לבדוק את כל רשימת הגופים שהצטברה אצלנו.

הצעה לסדר היום, לחבר הכנסת אברהם שוחט.

אברהם שוחט:

בשעתו העלתי את הנושא של מימון רכישות גדולות ועסקאות גדולות על ידי בנקים. שני פרופסורים מומחים שהיו בארץ התייחסו לענין. מכיוון שהנושא עולה וחוזר, הייתי מבקש שייתקיים דיון בוועדת הכספים בענין הזה. הענין חשוב מאוד והוא בעל משמעות גדולה במה שקורה במשק.

שנית, אני קורא בעתון ששר האוצר הנחה את מ.י. נכסים ואת החשב הכללי בנושא של מכירות בנקים. אני חושב שצריך להתקיים דיון בוועדה, מה הממשלה חושבת לעשות, איך היא חושבת להפריט את בנק לאומי, איך היא חושבת למכור את השליטה בדיסקונט. אני חושב שמן הראוי שיהיה דיון בוועדת הכספים יחד עם מ.י. נכסים, יחד עם החשב הכללי, יחד עם בנק ישראל לגבי המדיניות. עלה כאן הענין, האם למכור את השליטה לבנק השני הגדול או ללכת לציבור, אני חושב שהנושא הוא נושא כבד ואפשר לשלב בו גם את נושא המימון. הייתי מבקש שתהיה ישיבה גדולה ומסודרת בנושא.

בדיון שהתקיים על תקציב חגיגות ה-50, הונח לפנינו נייר, ושאלתי, מה פתאום הפקת טלוויזיה עלתה ממיליון שקל לחמישה מיליון שקל. היה סעיף שבלט מאוד בשינוי שלו. יום למחרת הדיון הופיע בעתון, שבישיבה של הנהלת העמותה הסתבר, ששני מיליון שקל הלכו לחבר שהסתובב ואמר שהוא עובד בהתנדבות. הנהלת העמותה אמרה שהיא לא מוכנה לאשר את התשלום ועל כן היא לא תשלם את הכסף. התקציב גדל ממיליון שקל לחמישה מיליון שקל. תגובה הנהלת העמותה: יש לנו הרשאה להתחייב, אנחנו מתקדמים על פי הרשאה להתחייב.

היו"ר אברהם רביץ:

מה קורה כשיש הרשאה להתחייב ומבקשים שנהפוך זאת למזומן ואנחנו לא מסכימים?

אנה שניידר:

יש בעיה.

אברהם שוחט:

יש בעיה, כי הרשאה להתחייב היא הרשאה להתקשר, אבל צריך להזמין אותם ולשאול אותם, למה התחייבתם? אני לא חושב שהתחייבו על כל הדברים.

אנה שניידר:

צריך לבדוק מה הדרכים לביטול ההתחייבות.

אברהם שוחט:

צריך לבדוק גם, האם הוגשו כל ההתקשרויות.

היו"ר אברהם רביץ:

מאחר ולא אישרנו להם את הבקשה, מתוך אחריות, נזמין את הנהלת העמותה ונבדוק את הדברים.

אופיר פינס-פז:

צריך להוציא מכתב לעמותה.

היו"ר אברהם רביץ:

אני מקבל את עצתך ואני אוציא מכתב להנהלת העמותה.

צו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין (תיקון מס' 21, 22), התשנ"ח-1998

היו"ר אברהם רביץ:

אנחנו עוברים לנושא הראשון שעל סדר היום: צו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין, תיקון מס' 21, התשנ"ח 1998. מה אנחנו מתבקשים?

ישעיהו בן-יהונתן:

מונחים כאן שני צווים שעניינם הוא אחד. האחד ענין של רשתות והשני, מס קניה על ברזל. עד עכשיו המצב היה: מס על ברזל בשיעור 15%, ומס על רשתות 5% אך לא פחות מ-115.20 שקל לטון. מוטות ברזל שעברו כיפוף היו פטורים ממס, וייצור מקומי לא היה פטור. כמו כן, פרט 415 שאומר, שאם הברזל מיובא לצורך הכנת רשתות הוא פטור ממס, והמס ישולם לאחר מכן לפי המס שהקראתי קודם. השיטה הזו כפי שקיימת היום היא לקוייה משני טעמים. האחד, הטעם הכלכלי. בעצם אנחנו נותנים מס מופחת על רשתות ברזל, כאשר ברזל כשלעצמו הוא יקר יותר. יוצא מכך, שמי שמכין רשת מחוץ לאתר הבניה משלם מס מופחת והקבלן שמכין את אותה רשת באתר הבניה משלם מס גבוה יותר. אין לכך שום הצדקה כלכלית לייצור אפליה מסוג כזה. לכן, אמרנו, אנחנו רוצים לייצור שיוויון במיסים בין ברזל לבין רשתות ברזל.

אני רוצה להדגיש, שאין לנו כוונה להעלות את המיסים ולהגדיל את הכנסות המדינה ממסים. מה שעשינו, הורדנו את המס על הברזל, העלינו את המס על הרשתות כדי ששיעור המס ישאר אותו שיעור מס ולא תהיה אפלייה.

היו"ר אברהם רביץ:

איזה מס הורדתם?

ישעיהו בן-יהונתן:

הורדנו מס על מוטות ברזל והעלנו את המס על רשתות ברזל, כך ששך כל הכנסות המדינה לא ישתנה. אנחנו לא באים להגדיל את הכנסות המדינה.

היו"ר אברהם רביץ:

מי הולך לסבול?

ישעיהו בן-יהונתן:

מי שהולך לסבול הם יצרני רשתות הברזל, שעד עכשיו נהנו ממס מופחת, כלכלית הוא לא נכון. ברגע שעושים דברים לא נכונים, זה יוצר העדפה לטובה של דבר מסויים, וכן פותח פתח לשרלטנות.

היו"ר אברהם רביץ:

רשתות הברזל לעומת הברזל המרושת שנמצא במקום, זה כאילו תעשייה של אותו ענין. אנחנו רצינו לעודד את הענין וללכת לתיעוש. המהלך שאנחנו מתכוונים לבצע היום הוא הפוך. אנחנו הולכים למסות את רשתות הברזל, כאשר אנחנו רוצים לעודד את הקבלנים מכיוון שמדובר בפחות כוח אדם, זמן וכו'.

ישעיהו בן-יהונתן:

אסור שהעידוד ייעשה באמצעות המיסים. קודם הם היו מופלים לטובה, כעת אנחנו הופכים אותם לשווים לאותם הקבלנים שעושים את הרשת באתר.

מבחינה כלכלית יש עיוות מסויים. צריך לעודד את קניית רשת הברזל לא באמצעות המיסים. ברגע שאתה מעודד באופן מלאכותי ייצור רשת, אתה פותח אפשרויות להשתמטות מן המס. ולא סתם, אגף המכס תפס השתמטות ממס בסכומים של מיליוני שקלים.

היו"ר אברהם רביץ:

איך הם עשו זאת?

ישעיהו בן-יהונתן:

הם מביאים את הברזל ואומרים שהוא מיועד לרשת ולאחר מכן הם מוכרים אותו כמוט ברזל ואז הם משלמים פחות מס.

אברהם שוחט:

מה היתה הסיבה שקבעו את ההבדל הזה?

ישעיהו בן-יהונתן:

כדי להפוך את הרשתות לתעשייה, לחסוך בכוח אדם ולתעש. אנחנו חייבים לעשות מיסים צודקים. הנימוק הראשון שנתתי, שהוא לא צודק כלכלית. ברגע שנוצר עיוות כזה, לא יעזור כלום.

היו"ר אברהם רביץ:

איפה עושים את הרשתות?

ישעיהו בן-יהונתן:

במפעלים.

היו"ר אברהם רביץ:

בחול"ל?

ישעיהו בן-יהונתן:

לא, בארץ.

מביאים את הברזל וצריך לשלם עליו מס גבוה. מה הם עושים? הם אומרים, הברזל הזה מיועד לרשת ולכן כאשר הם משחררים זאת מהנמל הם לא משלמים מיסים, וכשהם עושים את הרשת הם צריכים לשלם מיסים על רשת שזה הרבה יותר זול. בפועל, הם לוקחים את הברזל ומוכרים אותו לקבלן כברזל ולא עושים רשת למרות שהם אומרים שזה מיועד לרשת. יוצא, שאנחנו מקבלים פחות מיסים. תפסנו מקרים כאלה במיליוני שקלים. חייבים לסתום את הפרצות.

המס היה 115, הפכנו אותו ל-190.

היו"ר אברהם רביץ:

זו קפיצה.

ישעיהו בן-יהונתן:

זו לא קפיצה, זה מה שהיה.

אברהם שוחט:

כמה זה באחוזים?

ישעיהו בן-יהונתן:

ההפרש במס הוא בערך 5% ממחיר הברזל. יכולם בעד עידוד התעשייה. ברגע שיש יתרון לרשת, ישתמשו ברשת. בית מלון לא יבנה את הרשתות באתר, אין לו את המקום, אין לו את הזמן, אין לו את היכולת, הוא יזמין את הרשתות. קבלן וילה לא יקנה רשתות ויעשה את הרשתות במקום. לדעתנו, הרשת לא תיפגע.

היו"ר אברהם רביץ:

אתם אומרים, אנחנו ממסים את חומר הגלם. מה שעושים איתו זה כבר לא בעיה שלנו.

ישעיהו בן-יהונתן:

אפשר לעודד זאת בדרכים אחרות, תיעוש של העניין, הלוואות, מענקים לפיתוח, אבל לא במיסוי.

אברהם שוחט:

כמה טון ברזל הולך ברשתות?

ישעיהו בן-יהונתן:

150 אלף טון בשנה לעומת 800 אלף מוטות.

יוסף צדיק:

רציתי להזכיר לחברי הכנסת, שהיום דירה זה מצרך יקר מפז, ולצערי, אם נלך בקו שמציע בן יהונתן, בנינו, וגם בני העשירים יצטרכו לגור בירדן.

היו"ר אברהם רביץ:

מה מרכיב הברזל?

יוסף צדיק:

מרכיב הברזל הוא בערך 32 דולר למטר מרובע בנין מתוך עלות ממוצעת של 600 דולר. אם אדוני מאשר העלאה של עוד חצי אחוז, עלות הבנייה היא הצטברות של דברים רבים: ריצוף - 3%, ברזל 5%.

היו"ר אברהם רביץ:

לפי ההצעה הזו, ההעלאה במיסוי רק על הרשת. על הברזל יש הפחתה.

יוסף צדיק:

המגמה של הקבלנים הנאורים, גם בעמודים וגם בתקרות, לעבור לייצור חרושתי ולתעש את הבנייה, על מנת שיהודים יעבדו בבנייה.

היו"ר אברהם רביץ:

ברזל רשת אתה לא שם בעמודים.

יוסף צדיק:

אצלי בחברה, אני לא קושר ברזל לעמודים, אני קונה ברזל מוכן מחרושת, רשת מכופפת, ואני שם אותה כברזל לעמודים.

אברהם שוחט:

יש על זה פחות מס?

ישעיהו בן-יהונתן:

היום יש יותר.

אברהם שוחט:

גם ברזל 16, אם הוא הולך לקשירה במפעל הוא בפחות מס?

ישעיהו בן-יהונתן:

היום הוא בפחות מס.

אברהם שוחט:

זה אבסורד מוחלט.

יוסף צדיק:

הכנסת צריכה לעודד ייצור חרושתי. צריך להוריד את המס על הברזל.

אברהם שוחט:

צריך להוריד את המס על הברזל, זה בסדר, אבל ברזל שהולך למפעל לכיפוף ולקשירה יהיה לו מס אחד, ולאחר שהולך לאתר יהיה לו מס אחר. זה לא מתקבל על הדעת.

יוסף צדיק:

בואו נעשה ניתוח אמיתי ונבטל את המס על הברזל. צריך להוריד את מחיר הדירה, ואת מחיר הדירה נוריד על ידי הורדת העלויות. צריך להוריד את המס על הברזל.

אברהם שוחט:

לא דרך אפליה במיסוי.

אתם מעלים מס על הרשתות ומורידים את המס על הברזל?

ישעיהו בן-יהונתן:

הטענה שלו, שאנחנו מייקרים את הבניה, היא לא נכונה. אנחנו בסך הכל דואגים לכך שנקבל את אותן הכנסות שהיו קודם.

הינו"ר אברהם רביץ:

זאת אומרת, שתורידו את המס על הברזל.

ישעיהו בן-יהונתן:

בהחלט.

שלמה בניזרי:

מה שקרה, הורידו 1% שלא השפיע על המחיר, והעלו ב-5%, מה שהקפיץ את המחיר ל-150 שקל לטון. התאחדות הקבלנים יחד עם משרד הבינוי והשיכון נמצאת בהליכים על מנת לגרום לתיעוש הבנייה, להוציא את העובדים הזרים ולהכניס עובדים ישראליים.

עדי יעקבי:

הייתי רוצה לומר, שההפרש גדול יותר מ-75 שקלים. ההפרש בפועל הרבה יותר גדול. היינו אמורים לשלם מס במקור על חומר הגלם, שהוא עשוי להיות מחיר ממוצע בסביבות 230 שקל מס קניה, לעומת 115 קודם לכן. ביטלו את הפטור לייצור הרשתות. ברגע שאנחנו משלמים את מס הקניה בשער הנמל, מס הקניה בפועל הוא על בסיס מחיר ממוצע, כ-230 שקל, לעומת 115 שקל, זה לפני עלויות המימון ועלויות נוספות.

היום, הייצור המתועש מופלה לרעה לעומת מה שהיה קודם לכן. ברזל שמיצר ברזל, יש לו מס קניה של 150 שקל, בעוד שלפי ההצעה היום, המינימום הוא 190.

הרשת או האלמנטים המתועשים זה לאו דווקא מוצר חלופי לברזל, זה מוצר מתועש שיש לו חסכון בענף, לדוגמה, במקום טונה ברזל אפשר להכניס רק 800 טון רשת, לדעתי זה מוצר שחוסך עובדים, חוסך כוח אדם, וחוסך מטבע זר למדינה.

ישעיהו בן-יהונתן:

אם כך, המס הוא לא הגורם המפלה, יש לך יתרון יחסי ברשתות. אם יש יתרון יחסי, ישתמשו ביתרון היחסי, בברזל.

עדי יעקבי:

זה עדיין לא אומר, שבגלל שיש לו יתרון יחסי צריך למסות אותו. לדעתי, המצב היום, שהופלנו לרעה. הקמנו מפעלים במיליוני דולרים, והיום נוצר מצב, שאנחנו מופלים לרעה לעומת הברזל שהוא מוצר בסיסי ופשוט.

ישעיהו בן-יהונתן:

אתה גם יודע מה גודל ההשתמטות בענף.

יוסף צדיק:

אם יש גנבים, לא צריך לפגוע בתיעוש הבניה. אדוני עושה דבר רגרסיבי בצורה חמורה ביותר. לא יתכן שתחזיר אותנו 20 שנה אחורה. אנחנו רוצים להשתמש בתיעוש בניה כדי שנשתמש בפועלים יהודים זמינים. אי אפשר להחזיר אותנו אחורה, שייקשרו אצלי ברזל כמו בימי הביניים.

גיא נוימן:

המוצר שממנו נוצרה הרשת איננו ברזל לבנין. זה אומנם בשוליים, הצריכה של הברזל היא צריכה קטנה מאוד. ענין ההיקפים נמדד בהיקפים קטנים, והשימוש החלופי זה לא אותו מוט שהקבלן מקבל בשטח, זה סוג שונה של ברזל. צריך פחות ברזל כאשר משתמשים ברשת.

אברהם שוחט:

אם הוא חוסך, יקנו אותו.

היו"ר אברהם רביץ:

הבנתי שהוא חוסך בערך 20%.

גיא נוימן:

בנקודות מסוימות, כן.

היו"ר אברהם רביץ:

אנחנו מעלים בסך הכל ב-5%, אתם נמצאים עדיין בעדיפות.

אופיר פינס-פז:

יש מדיניות של המכס, לצמצם ולהוריד, אם אפשר אפילו לתת מסי קניה בכל המקומות. השאלה, האם זה המכשיר להעלות את המס כדי לטפל בבעיה?

ישעיהו בן-יהונתן:

במוצר הזה ההכנסות הן גבוהות מדי, 180 מיליון שקל.

יוסף צדיק:

צריך להעלות את היתרון היחסי של אלמנטים הגורמים לתיעוש.

אנדריי ויידה:

דעתנו היא, המהלך שיזם מס הקניה הוא מהלך נכון. התווכחנו ואנחנו ממשיכים להתווכח עם אנשי המס, על שיעור השינוי. אנחנו בעד. אנחנו חושבים שהשינוי שנעשה הוא שינוי דרסטי מאוד, שינוי שהביא להעלאה משמעותית במחירי הרשת הלא רצויה, מפני שאנחנו גם בעד תיעוש הבניה. נכון אומר חברי מהתאחדות הקבלנים, ש-8-9 שקלים ירידה במחיר ברזל הבניין לא הורגש בכלל. כל יום מתנהל משא ומתן, המחיר משתנה כל יום ואף אחד לא יכול להרגיש. מאידך, כאשר מדובר על כך שמחיר הרשת עולה ב-100 שקלים, הם מרגישים בכך מייד.

אנחנו מבקשים לקיים דיון, לאזן את העלייה ולהביא אותה לעלייה סבירה. יחד עם זאת, לסגור את הפרצות שדיבר עליהן מר בן-יהונתן.

פנחס לבקוביץ:

אני מברך את המהלך של המכס, לטתום פרצות. המטרה נכונה ואנחנו תומכים בה. במסגרת המטרה הזאת, אני רוצה לציין כמה דברים שצריך עדיין לפעול בהם, אני יודע שהמכס פועל לתיקון עיוותים שנוצרו. מדובר בעיקר באותו צו המדבר על חלקי מבנים. יווצר מצב, שאם החוק ישאר כפי שהוא, אזי, כשאנחנו משלמים את המס ביבוא ובזמן רכישת הפלדה ממפעלי הפלדה כפי שמטילים עלינו, אחר כך נצטרך להוסיף לתשלום, עוד כ-35 שקלים עד לגובה 190 שקל, בעוד ששאר ממעבדי הפלדה במדינת ישראל, לא שילמו מעולם מס קניה, לא היו רשומים במס קניה ועליהם אי אפשר יהיה לפקח. יתר על כן, כל הקבלנים שיעשו את אותו הדבר, הם לא ישלמו את המס ותיווצר אפלייה.

היו"ר אברהם רביץ:

על פי האפלייה הזאת הרי כבר לא תהיה אפלייה.

פנחס לבקוביץ:

כל אותם 850 אלף טון, ברגע שמעבדים ומכופפים אותם, הם חייבים במס ואי אפשר לגבות אותו טכנית. אף אחד מהקבלנים לא נמצא תחת הפיקוח של המכס, למעט 4-5 יצרנים שנמצאים פה, ואלה הם שידווחו. כל השאר לא ישלמו זאת.

אני יודע שהמכס פועל לתיקון הנושא על ידי קביעת איזה שהוא מס, בצורה כזאת, שעל חלקי מבנים, על המוצר הסופי ישולם איזה שהוא מס שיהיה שווה לתשלום המס בעת רכישת חומר הגלם. הרי לא יעלה על הדעת, שמישהו יזמין מחו"ל בדיוק את החלק שהוא צריך.

אני רוצה לחזק את ידיו של המכס שמטפל בנושא, ושאכן יקבע זאת במהרה כדי שלא יהיו עבריינים.

ישנו פרט מכס נוסף, 415, שאנחנו מברכים עליו. פרט 418 עוסק באותו נושא ואותו צריך גם לבטל.

ישעיהו בן-יהונתן:

אני רוצה להדגיש, שבכל זאת ישנם יצרני רשתות המברכים על העניין ואני חושב שהדבר הוא טוב. נכון הוא, שפנו אלינו בקשר לפרט 418, נבדוק את העניין, יש לנו איזה שהם פתרונות, אבל זה דבר אחר העומד בפני עצמו. במסגרת העבודה השוטפת אנחנו כל הזמן פותרים בעיות וגם את הבעיה הזאת נפתור.

שלומי בניזרי:

אדוני היושב ראש, רוב רובו של הברזל העגול שמיובא לארץ, 6 ו-8, בעיקר משמש לייצור רשת. מעט מאוד נמכר כברזל. יש כמה יצרנים שלוקחים את הברזל הזה ואומרים, אנחנו רוצים ליצור אותו כרשת, ולמעשה מוכרים אותו כברזל. זה מעט מאוד מאותו ברזל המיובא. משרד האוצר אומר היום: בואו נשווה. נעלה את המס על הרשת בגלל מעט הגניבות. אני לא מבין את ההיגיון, שיורידו את המס על הברזל המשמש כמוטות. להעלות מס על רשתות במקום להוריד את מעט המס שמקבלים מתוך מכירת ברזל כמוטות? מה ההיגיון. ההיפך הוא הנכון, לא להעלות את המס על הרשת, אלא להוריד את המחיר על המוטות.

ברזל משתמשים בו לייצור רשת הוא בדרך כלל ברזל 6 ו-8. רוב רובו של הברזל משתמשים בו לייצור רשת ומעט מאוד נמכר כמוטות.

אברהם שוחט:

מה התגמולים מהברזל בסך הכל?

ישעיהו בן-יהונתן:

180 מיליון שקל.

אברהם שוחט:

ואם במקום להעלות את המס על הרשת, הייתם מורידים למחיר של הרשת?

ישעיהו בן-יהונתן:

היינו מפסידים כמעט 100 מיליון שקל.

שלמה בניזרי:

אנחנו מדברים על ברזל עגול.

ישעיהו בן-יהונתן:

אנחנו לא עושים הבחנה בין ברזל עגול לבין ברזל אחר. ברזל זה ברזל. אנחנו בעד הורדת מיסים אבל יש לנו בעיות בתקציב המדינה, אם אפשר היה להוריד, היינו מורידים. חייב שאותר מוצר ישלם את אותו מס.

שלמה בניזרי:

האם בגלל כמה רמאים הולכים לדפוק את כל נושא התיעוש? יש מעט מאוד גנבים ואתם הולכים לדפוק את התיעוש.

אברהם שוחט:

התיעוש אם הוא כדאי, בגלל שהוא תיעוש הוא ייעשה. אתה יכול להבין, שאי אפשר שהמשק יתנהל על פי מיסוי של קטע כזה או אחר ולומר, דרך זה אנחנו משיגים את העניין.

עדי יעקבי:

יש כאן אפלייה לרעה של התיעוש.

אברהם שוחט:

לעומת המצב הקיים, אבל לא לעומת העיקרון הבסיסי של ברזל ופלדה.

עדי יעקבי:

לתיעוש יש אפלייה לרעה לעומת ברזל מצולע רגיל.

אברהם שוחט:

הטענה של המכס, במידה רבה של צדק, שזה בעצם אותו מוצר, מוצר חלופי ואתה צריך לקבוע את היתרון דרך זה שזה מתועש, ואפשר לעשות זאת טוב יותר. אם התחרות במוצרים האלה היא בגלל אפלייה במס, זה לא בסדר.

שלמה בניזרי:

בארץ, הרשת מהווה בערך כ-15% מהיקף הברזל. בגרמניה זה מהווה 40% כי בגרמניה אנשים עובדים עוברים לתיעוש. כאן אנחנו הולכים בכיוון הפוך.

אברהם שוחט:

איך מעודדים זאת, דרך המס?

חנן שרייטר:

גם קודם שילמנו יותר עבור הרשת. אבל כעת בגלל עליה של 150 שקל, אין ספק שלא כדאי להשתמש ברשת. רצנו לכיוון הרשת בגלל תיעוש הבניה למרות שהיא יותר יקרה. עכשיו ברור שנפסיק עם זה בגלל התוספת של 150 שקל.

היו"ר אברהם רביץ:

אני מודה למשלחות. (המשלחות יוצאות).

אפשר לצעוד לקראתם? הם אומרים שהקפיצה היא די גבוהה.

חיים יפה:

יש צו אחד שלא התייחסנו אליו והוא תיקון 22. בנוסף לנושא של רשתות ומוטות יש פרט בתעריף המכס שנקרא פרט 7308, והפרט הזה נקרא מבנים מברזל ומפלדה. לפי חוקי הסיווג, אם מייצרים בנין מברזל כלונסאה, זאת אומרת, השלד העגול שמחדירים לבנין, לפי החוקים האלה, כלונסאה מסווגת כחלק של מבנה. נוצר מצב, שכלונסאה היתה פטורה ממס. בהזדמנות זו, קבענו את אותו מס גם על חלקי מבנים.

אברהם שוחט:

אתה רוצה לומר לי, שעושים כלונסאות מברזל, הקבלן מודיע על כך והוא משלם פחות מכס?

ישעיהו בן-יהונתן:

לא, הקבלן משלם על הברזל כחומר גלם. הוא לא נהנה מפטור על הכלונסאות. תאורטית, אם הכלונסאה היתה מגיעה מחוץ לארץ מוכנה ככלונסאה, אולי הוא היה יכול להיות פטור ממס. לא מייבאים כלונסאות מחוץ לארץ. בפועל, כלונסאות לא נהנות מפטור כי הקבלן שילם על הברזל.

חיים יפה:

הם טוענים, ש-190 שקל שקבענו הוא יותר גבוה מהמס על מוטות ברזל בייצור המקומי.

אברהם שוחט:

אפשר למתן את זה?

חיים יפה:

אפשר למתן זאת.

ישעיהו בן-יהונתן:

אמרתי להם, אנחנו באים לעשות סדר. אנחנו נטפל בזה. תאשרו את הצו כמו שהוא, אם תהיה בעיה, נבדוק ונתקן.

היו"ר אברהם רביץ:

אנחנו מאשרים את שני הצווים, צו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין, תיקון מס' 21-22, התשנ"ח-1998.

חוק מע"מ (תיקון - החמרת הענישה) של חבר הכנסת אופיר פינס-פז

היו"ר אברהם רביץ:

אנחנו עוברים לנושא הבא שעל סדר היום: חוק מע"מ, תיקון החמרת ענישה, של חבר הכנסת אופיר פינס-פז. חבר הכנסת פינס, ספר לנו במה מדובר.

אופיר פינס-פז:

הצעת החוק הזו באה להשוות בצד הענישה, בין מה שקורה במס הכנסה לבין מה שקורה במכס. היום יש פערים קשים.

אברהם שוחט:

משרד האוצר בעד ההצעה?

אופיר פינס-פז:

משרד האוצר תומך בהצעת החוק.

היו"ר אברהם רביץ:

איך אנחנו הולכים להרע לבני אדם?

אופיר פינס-פז:

זה חוק שנועד להרע לרעים ולייצר הרתעה משמעותית יותר. הפערים היום בענישה המקסימלית בחוקי מס הכנסה הם עד 7 שנות מאסר, ובחוקי מס ערך מוסף רק עד 3 שנות מאסר.

היו"ר אברהם רביץ:

מה ההיגיון?

אופיר פינס-פז:

אלה שתי מערכות שונות.

היו"ר אברהם רביץ:

אולי נוריד את השנים וניצור השוואה?

אופיר פינס-פז:

אפשר להוריד לשלוש, אפשר להוריד לחמש. מטבע הדברים אני מציע להתיישר לפי הרף הגבוה.

שי ברגר:

אנחנו בהחלט תומכים בהצעת החוק.

שלום שמחון:

למה למשרד האוצר צריך להיות צד בענין של מתן עונשים?

אנה שניידר:

הם מבצעים את התביעות. הסמכות להגיש תביעות פליליות בתחום מס ערך מוסף ניתנה לאנשי משרד האוצר. אנשי אגף המכס ומס ערך מוסף קיבלו הסמכה מהיועץ המשפטי לממשלה להופיע בבתי משפט, שלא כמו במס הכנסה, שם פרקליטות מיסוי וכלכלה היא זו שמופיעה בבתי משפט, כך שיש להם אינטרס כתובעים.

היו"ר אברהם רביץ:

האם מאחורי החוק שלך עומד הרציונאל כמחוקק שצריך לעשות השוואה, או שבאמת, המצב בשטח כזה, שיש זלזול יותר מדי גדול בגלל הענישה הקלה יחסית למס ערך מוסף לעומת מס הכנסה? מה דוחף אותנו לעשות את השינוי הזה ולמלא את בתי הסוהר באנשים לשנים רבות יותר?

אנה שניידר:

מתוך ידע אישי, הייתי במס ערך מוסף, כאשר יש עונש מקסימלי של 3 שנים, שופט לא נוטה למצות את הדין והוא לא גוזר 3 שנים. אם יש לו טווח של 7 שנים, יכול להיות שהוא יתן 3 או 5 שנים.

היו"ר אברהם רביץ:

מה קורה באמת בשטח, יש פחות הרתעה לגבי עבירות מס ערך מוסף?

אופיר פינס-פז:

דף החשבונות הפיקטיביות עדיין פורח.

היו"ר אברהם רביץ:

אני לא חסיד כל כך גדול של בתי סוהר.

אופיר פינס-פז:

המטרה שלי להרתיע אותם כדי שלא יגיעו לבית הסוהר.

היו"ר אברהם רביץ:

השאלה, האם מה שקורה היום מרתיע פחות? מה הגישה של משרד המשפטים לגבי החוק הזה?

גלוריה וייסמן:

הממשלה תמכה בהצעת חוק הפרטית. הממשלה מגבשת תזכיר חוק לתיקון חוק מס ערך מוסף, ושם יש העלאה קצת יותר הדרגתית של הענישה. חלק מהדברים נשארים על 3 שנים, ובנסיבות מחמירות - 7 שנים. העונש של 7 שנים הוא מאוד חמור. הוא אומנם נקבע בסעיף הדומה לו בפקודת מס הכנסה ב-1980. אני לא יודעת אם היום היינו עושים זאת. זאת אומרת, זה עונש חמור מאוד. אני רוצה גם לומר, שבחוק העונשין, העבירות של 7 שנים הן עבירות שוחד בשירות הציבורי מכיוון שאלה דברים באמת חמורים ביותר של מתן וקבלת שוחד. הדברים הדומים להם כגון מירמה, העונש המקסימלי להם הוא 5 שנים. אם היו שואלים אותנו, אולי צריך לעשות רוויזיה של כל הענישה בענייני מס ולשקול, האם עונש מאסר של 7 שנים הוא באמת העונש הראוי. לעומת זאת, לחשוב על דברים כמו קנס גבוה יותר. כאמור, הממשלה תמכה בהצעה.

אברהם רביץ:

היה כבר פסק דין במס הכנסה של 6 שנות מאסר?

גלוריה וייסמן:

קשה לי לתאר. אני לא עובדת עם הסוגיה הזאת, אבל לא נראה לי שיש עונשי מאסר כל כך ארוכים על עבירות כאלה.

אופיר פינס-פז:

אני לא מתנגד לתוספת של נסיבות מחמירות.

גלוריה וייסמן:

אנחנו עדיין לא יודעים מהן נסיבות מחמירות.

היו"ר אברהם רביץ:

אגף המכס הוציא תזכיר בענין הזה, ואתם מתכוונים להוציא הגדרות, מתי תפעל ההחמרה, באיזה נסיבות. הייתי מציע כך, נאשר זאת לקריאה ראשונה, נעצור זאת כאן לפני הקריאה השנייה והשלישית, עד שהממשלה תבוא עם ההצעה שלה, ושם נאחד זאת.

גלוריה וייסמן:

אנחנו נסכים להצעה.

יש לנו הערות גם לגבי התזכיר הממשלתי לגבי ניסוח העבירה, וזה לגבי קבלת תיקון 39 לחוק העונשין. יש אמירה במזיד שהיא מיותרת.

היו"ר אברהם רביץ:

אנחנו נעשה את התיקונים לקראת הקריאה השנייה והשלישית. למשרד האוצר יש תיקונים שהיה רוצה לשלב אותם כבר עכשיו.

גלוריה וייסמן:

יש לי בעיה עם הסיפא של סעיף ב', הקנס של פישלושה מסכום המס שמתשלמו התחמק או התכוון להתחמק או מטובת ההנאה שהשיג או שהתכוון להשיג. לפי ההוראות של חוק העונשין זה פי ארבע. יש כאן בעצם הקלה.

אנה שניידר:

חבר הכנסת פינס, בעזרתי, לקח את ההוראות הקיימות בשני החוקים. האם דברייך בעצם מכוונים לכך שצריך לעשות תיקון עקיף גם בפקודת מס הכנסה או שהוראות חוק העונשין כפי שהן היום גוברות על החוקים האלה?

גלוריה וייסמן:

הן לא גוברות. אם לא מתקנים, ההוראה הספציפית גוברת.

בעיה נוספת, ברישא של הסעיף שאתה מציע: "עבר אדם עבירה מן המפורטות להלן במזיד", את הביטוי במזיד צריך למחוק.

היו"ר אברהם רביץ:

לפני שאנחנו מאשרים זאת לקריאה ראשונה, אני מבקש, שמשרד המשפטים ישב עם נציגי האוצר, יחד עם המציע, לקראת קריאה ראשונה תביאו לנו דבר מתוקן ואז נחליט להעלות את הענין לקריאה ראשונה, ולפני קריאה שנייה ושלישית נמתין לממשלה. כרגע אנחנו עדיין לא מאשרים לקריאה ראשונה. אני מודה לכם.

שינויים בתקציב לשנת 1998

פניה מס' 92:

היו"ר אברהם רביץ:

אנחנו מתבקשים לאשר תוספת של 5 מיליון שקל לתקציב משרד ראש הממשלה. מהיכן יבוא הכסף, מהרזרבה?

שבתאי נחמני:

מהרזרבה.

היו"ר אברהם רביץ:

מה קרה שצריך עוד 5 מיליון שקל?

אופיר פינס-פז:

מה התקציב הנוכחי?

שבתאי נחמני:

התקציב הנוכחי הוא 6 מיליון שקל.

אופיר פינס-פז:

בכמה הוא גדול מהתקציב של שנה שעברה?

שבתאי נחמני:

שנה שעברה, בבסיס היה 2 מיליון שקל וגדל פעמיים, בכל פעם בחמישה מיליון שקל.

איוור קרשנר:

לכמה זה הגיע בסך הכל בשנה שעברה?

שבתאי נחמני:

הגיע ל-12 מיליון שקל.

היו"ר אברהם רביץ:

אני מבין, שצריך 5 מיליון שקל כדי לקדם את תהליך השלום, ויש מפלגות שהן נגד תהליך השלום.

שבתאי נחמני:

למעשה יש כמה סיבות: בעבר, ראש הממשלה רבין ז"ל, היה גם שר הביטחון והעלויות התחלקו בין משרד ראש הממשלה לבין משרד הביטחון. עכשיו ראש הממשלה הוא גם שר החוץ. לשר החוץ אין תקציבים כמו לשר הביטחון.

אופיר פינס-פז:

מה תקציב הנסיעות של שר החוץ?

הראל בלינדה:

בסדרי גודל יותר נמוכים.

שבתאי נחמני:

הרבה יותר נמוכים.

אופיר פינס-פז:

אבל הוא משתמש בהם.

הראל בלינדה:

השר הנוכחי לא משתמש בתקציב הנסיעות של משרד החוץ.

אופיר פינס-פז:

למה שלא תעבירו את תקציבי שר החוץ לרזרבה הכללית?

הראל בלינדה:

ראשית, יכול להיות שיהיה שר חוץ ואז יכול להיות שהוא יצטרך את הכסף.

אופיר פינס-פז:

אתם לא מאפשרים לו להשתמש בתקציבי משרד החוץ לנסיעות?

הראל בלינדה:

לא.

אופיר פינס-פז:

אמרת, שהוא לא נוסע על חשבון משרד החוץ.

שבתאי נחמני:

ודאי שלא.

היו"ר אברהם רביץ:

מה סיבת הנסיעות?

שבתאי נחמני:

ההיקפים של הוצאות הנסיעות גדלו. מאחר שזה מטוס חיל האוויר, שלא כבעבר שהיו טיסות במטוסי אל-אל, ההוצאות של הטיסות משולמות לחיל האוויר, למשרד הביטחון. הוצאות האבטחה גדלו הרבה יותר ממה שהיו בעבר, גם מבחינת נוסעים, מאבטחים, ומשלחות מקדימות, וגם מבחינת בתי מלון לאכסון.

סיבה נוספת, למעשה דחיפות הנסיעות גדלה לאין ערוך. השיקולים הם בעיקר שיקולים מדיניים, תהליך השלום זוחל ולכן צריך לקיים עוד שיחות ועוד שיחות, עוד נסיעה לארצות הברית, עוד נסיעה למצרים, ועוד נסיעה לירדן. למשרד אין שליטה על הנסיעות האלה. אני לא יודע, אם מישו מאתנו יכול לבדוק עלות תועלת של כל נסיעה ונסיעה. אף אחד מאתנו לא יכול להגיע למסקנה, שהעלות כזאת והתועלת היא אחרת.

לכן אני אומר, בלתי נמנע לאשר את הסכום הזה, ולא מן הנמנע, שאולי נבוא בבקשה נוספת בהמשך השנה כי אני לא יודע כיצד יתפתחו הדברים.

אופיר פינס-פז:

החמישה מיליון האלה הם על חשבון התחייבויות שכבר היו או על סמך מה שיהיה?

שבתאי נחמני:

על חשבון מה שיהיה. לא נכנסנו לגרעון ולא עברנו על החוק, ואין לנו כוונה לעשות זאת.

אופיר פינס-פז:

זה על פי הצפי?

שבתאי נחמני:

הנסיעה האחרונה היתה לסיין, זה עדיין הוצאות מהתקציב הקיים, אבל הצפי הוא של כמה נסיעות, האחת לאוסטרליה בזמן הקרוב, ואחריה לארצות הברית.

אופיר פינס-פז:

עד לאוגוסט הוא לא מתוכנן לנסוע?

שבתאי נחמני:

אני לא יודע אם תהיה התפתחות מרעישת, אני לא בסוד העניינים המדיניים.

אופיר פינס-פז:

מסתבר שלמשלחות של ראש הממשלה, כפי שאתה רואה גם כך הן יקרות מאוד, מתווספים אנשים שמשלם המיסים מממן אותם. אני לא מדבר על אשתו של ראש הממשלה, אני מדבר על חברים, קרובים, עובדי המשרד כנסיעות צ'ופר.

מכיוון שאין נהלים מחייבים כפי שיש בכל דבר אחר, בדיון בשנה שעברה סוכם, שתגבשו נהלים לגבי הרכב משלחת ראש הממשלה. הנושא הזה פרוץ ופתוח, ובעצם, ראש הממשלה היום, וכן כל ראש ממשלה יכול להזמין את מי שהוא רוצה. שרה נתניהו הזמינה חברת ילדות שלה, זה ידוע, אני לא ממציא, הדבר פורסם. היא הזמינה חברת ילדות שלה מקריית-טבעון.

שבתאי נחמני:

לא כל מה שפורסם נכון.

אופיר פינס-פז:

אין הכחשה לזה, גם משרד ראש הממשלה לא הכחיש זאת.

שבתאי נחמני:

לא כל מה שמפורסם נכון. אני מסכים איתך שצריך לגבש נהלים. המשלחות שיוצאות לחוץ לארץ ומלוות את ראש הממשלה, הן נקבעות על פי דיון מסודר שנקבע עם ראש הלשכה, עם המנכ"ל ויועצי ראש הממשלה האחרים. בדרך כלל מצטרפים, או אנשי עסקים, או פוליטיקאים ומדינאים, או הורים שכולים. אני לא יודע אם פה ושם נכנס עובד לרשימה הזו. אני הולך להציע לראש הממשלה ולמנכ"ל, לבטל את המשלחות המקדימות שיצאו ויוצאות. כאן יחסכו עשרות אלפי דולרים ואני חושב, שבעידן שנות האלפיים, הטלפונים, הפלאפונים, הפקסים, ניתן היום לבטל את המשלחות המקדימות ובכך לחסוך כספים רבים. אני בטוח ומשוכנע, שהנהלת המשרד תיקח זאת לתשומת ליבה. אנחנו עושים הכל על מנת לחסוך, אבל אין לנו השפעה גדולה מדי. בכל מקרה, הנושאים הם נושאים מדיניים, נושאים עסקיים, ואני חוזר ואומר, שאף אחד מאתנו לא יכול לבדוק עלות תועלת ולהגיע למסקנה שהנסיעה הזו היתה מיותרת.

אופיר פינס-פז:

כמה נסיעות נסע ראש הממשלה בחמישה חודשים אחרונים?

שבתאי נחמני:

אין לי מספר מדויק, אני משער, ארבע-חמש ארצות.

אופיר פינס-פז:

באחד העיתונים הראו את האטלס, כל האטלס מלא.

שבתאי נחמני:

אתה מדבר על השנה. מה שפורסם זה מאז שהוא מונה לראשות הממשלה. בשנה זו הוא נסע לארבע-חמש ארצות. כל נסיעה של שעה לירדן נחשבת נסיעה.

היו"ר אברהם רביץ:

יש לנו ראש ממשלה, שמתקבל בכל מקום באהדה, בכבוד, ואנחנו שמחים שהוא מייצג אותנו ומתקדם בתהליך המדיני. אנחנו נאשר לו את הבקשה.

אופיר פינס-פז:

לא, אני מבקש התייעצות סיעתית.

היו"ר אברהם רביץ:

אם כך נצביע מחר על הבקשה.

פניה מס' 93:

היו"ר אברהם רביץ:

עומדת לפנינו פניה, לשם מתן פיצוי לעולים מברית המועצות לשעבר שאיבדו את כספם בעלייתם ארצה. מה זאת אומרת, גנבו לעולים כסף?

הראל בלינדה:

גנבו להם, או שאיבדו את הכסף בדרך. יש החלטת ממשלה שהחליטה על מתן פיצוי.

מיכאל נודלמן:

זה לא נכון שהעולים איבדו את כספם. המדינה שלנו לא נותנת כסף בחינם.

היו"ר אברהם רביץ:

לא העולים איבדו, השליחים איבדו להם את הכסף. העולים נתנו את הכסף לארגונים שטיפלו בעלייתם.

לעולים יש הוכחות שהם נתנו כסף? איך מחלקים 50 מיליון שקל?

הראל בלינדה:

הוקמה ועדה במשרד המשפטים, שאמורה לבדוק ולאשר את הסכומים הללו. ההעברה הזו מיועדת לתקצב את הכסף שניתן להם על פי החלטת ממשלה.

היו"ר אברהם רביץ:

הם יבדקו למי לתת וכמה?

הראל בלינדה:

כן.

אופיר פינס-פז:

משרד המשפטים מחלק את הכסף?

הראל בלינדה:

אנחנו מעבירים את הכסף לתקציב משרד המשפטים שמיועד לעניין. הוקמה ועדה שתקבע למי מגיע.

אופיר פינס-פז:

אדוני היושב ראש, בעקרון, אני בעד העניין לפצות את העולים. ברור לגמרי שרימו אותם, אבל אני חושב שצריך לעבור את הוועדה. אני חושש מכך, שמחר, כל עולה חדש יאמר, גם אותי רימו.

היו"ר אברהם רביץ:

כדאי שנדע איך העניין יעבוד, מי הרכב הוועדה, ולפי איזה פרמטרים יחלקו את הכסף. אנא, נציג האוצר תעביר לנו את כל הפרטים. אנחנו מאשרים את הבקשה.

ועדת הכספים
08/06/98

פניה מס' 106:

היו"ר אברהם רביץ:

שינויים בתקציב הפיתוח של אגף המכס והמע"מ לשם תקצוב ההקמה של משקף מכולות.
המכולות יעברו דרך משקף?

הראל בלינדה:

את המשקף קיבלנו במתנה מהאמריקאים במסגרת הסיוע הבטחוני לטרור. מדובר כאן
בתקצוב ההקמה שלו.

מיכאל קליינר:

היכן יונח המשקף?

הראל בלינדה:

בנמל אשדוד.

היו"ר אברהם רביץ:

אנחנו מאשרים את הבקשה.

פניה מס' 108:

היו"ר אברהם רביץ:

פניה נוספת, מבוקשת העברה של 5 מיליון שקל מעתודה לתמיכות כלכליות לתקציב אחזקת מלאי חרום חיטה. במה מדובר?

גולן חקק:

מדובר בהעברה של 5 מיליון שקל לטובת הפרשים לאחזקת מלאי חרום חיטה. יש קבלן המחזיק מלאי חרום במחסנים, ויש הפרשים בין מחיר קניית החיטה למחיר מכירתה. את ההפרשים ממנת מדינת ישראל.

היו"ר אברהם רביץ:

תודה רבה, אנחנו מאשרים את הבקשה.

תודה לכולם, הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 11:35.